

Nr B 5

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av motion angående undersökning rörande sjöfolkets och fiskarnas möjligheter att utöva sin rösträtt.

I den till konstitutionsutskottet hänvisade motionen nr B 5 i andra kammaren av herr *Johansson* i Öckerö m. fl. hemställes, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om undersökning av vilka åtgärder, som lämpligen böra vidtagas för att trygga sjöfolkets och fiskarnas möjligheter att utöva sin rösträtt».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt lagen om val till riksdagen och kommunala vallagen må vid andra-kammarval och kommunalval den som på grund av vistelse å annan ort inom riket är förhindrad att utöva sin rösträtt vid valförrättningen för det valdistrikt, där han är uppförd i röstlängd, å valdagen avlämna valsedel, avseende valet i valkretsen dit nämnda distrikt hör, å fast postanstalt. Kan det med skäl antagas, att röstberättigad kommer att å valdagen vistas utom riket eller att röstberättigad, vilken utövar militärtjänst eller tillhör besättning eller annan personal å fartyg eller personalen vid statens järnvägar eller vid enskilt järnvägsföretag eller vid post-, tull- eller lotsverket, till följd av tjänstens utövning icke kan utöva sin rösträtt på valdagen, må sådan röstberättigad avlämna valsedel före valdagen inom riket å fast postanstalt samt utom riket å svensk beskickning eller svenskt konsulat, som Konungen bestämmer.

Väljare, som avlämnar valsedel enligt vad nu sagts, skall inneha röstlängdsutdrag. Röstmottagare är inom riket postfunktionär. Röstmottagning å postanstalt skall äga rum från och med adertonde dagen före valdagen till och med valdagen. Vid röstning utom riket är beskickningens eller konsulatets chef eller den han sätter i sitt ställe röstmottagare. Röstmottagning utomlands — som skall kungöras på lämpligt sätt — skall äga rum från och med adertonde dagen före valdagen intill dess avgivna valsedlar skola insändas till överståthållarämbetet. Ytterkuvert med valsedlar skola insändas dit i så god tid, att de kunna beräknas vara ämbetet till handa sist å fjärde dagen efter valdagen. Sker insändandet med post, skall försändelsen anordnas som värdepost. Inkomna ytterkuvert skola, där väljaren tillhör valkrets, för vilken ämbetet ej har att verkställa röstsammanräkning, snarast möjligt vidarebefordras till sammanräkningsmyndigheten. Sammanräk-

ning av avgivna röster skall verkställas vid offentlig förrättning, som skall påbörjas i regel så snart ske kan, dock icke förrän å åttonde dagen efter valdagen.

Vid de nu avsedda valen må make avgiva valsedel genom andra maken enligt härom i förenämnda lagar meddelade närmare bestämmelser. Denna möjlighet står till buds såväl då röstning sker vid valförrättning som då den äger rum på postanstalt, beskickning eller konsulat. Vill äkta make ingiva valsedel genom andre maken, skall valsedelsförsändelse anordnas tidigast aderton dagar före valet.

Enligt motionärernas mening äro trots gällande bestämmelser sjöfolk som befinner sig på långresor och fiskare alltjämt i stor utsträckning berövade möjligheterna att utnyttja sin rösträtt.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om följande.

1955 års valutredning har innevarande år förstärkts med fyra sakkunniga personer med parlamentarisk förankring. I de av Kungl. Maj:t godkända nya riktlinjerna för utredningen uttalas, att utvidgningen är påkallad med tanke bl. a. på de ytterligare spörsmål som stå på utredningens arbetsprogram, däribland frågan om sjömannens rösträtt. Denna fråga tillmätes stor betydelse av departementschefen, som framhåller som angeläget att frågan snarast bringas till en tillfredsställande lösning. Valutredningen skall enligt direktiven bedriva sitt fortsatta arbete skyndsamt. Från valutredningen har inhämtats, att föreliggande spörsmål inom nära framtid skall upptagas till behandling inom utredningen och att betänkande i ämnet beräknas kunna framläggas sommaren 1959.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II:B 5 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 november 1958

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elmgren, Damström, Ollén, Georg Pettersson*, Fritiof Karlsson, Olsén, Sveningsson*, Erik Olsson, Torsten Andersson och Källqvist; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Pettersson i Norregård*, Norén, Spångberg, Jonsson i Haverö, Hamrin, fru Sjöqvist, herrar Alemyr, Anderson i Sundsvall och Heckscher.

* Ej närvarande vid justeringen.